

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadst. Dopolni naj se pošilja o uredništvu. — Neprankirana pisma se ne prejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik in urednik: „Edinost“. — Tisk: tiskarna Edinost. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: za celo leto 60 K, pol leta 30 K, tri mesece 15 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 12 K, p. l. 6 K.

EDINOST

Posamezna številka za Trst in okolice 20 vin., zunaj 50 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm. o. 0 vin.; o smrtne, zaube, poslane, vabila oglašati namnih zavodov mm. po 50 v.; oglašati v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta 3 K. Mali oglašati po 8 vin. beseda, na manj pa 80 vin. Oglašje sprejema inšerati oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi „Edinosti“. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška Asi. 20. — Poštnešte, račun 811.052

POGAJANJA ZARADI KOROŠKE.

LJUBLJANA, 21. jan. Narodna vlada je izdala o poteku pogajanj v Gradcu avtentično poročilo, ki bo osupnilo vsakogar radi gorostaste prepotence, ki so jo kazali nemški zastopniki. Poročilo Narodne vlade slove: Komisar Smodej je 17. t. m. poslal telefonično poročilo o pogajanjih v Gradcu. Pogajanja se nanašajo na določitev demarkacijske črte po meji med Koroško in Italijo, dalje po meji med Koroško in Kranjsko do Freibacha, ob Freibachu do izliva v Dravo in dalje ob Dravi do koroško-štajerske meje, tako, da ostane Nemcem velikovski, roški, beljaški in zilljski okraj. V tem ozemlju zahtevajo Nemci tudi upravo zase. Major pl. Andrejka je predlagal kot minimalno zahtevo Narodne vlade, da naj tvori demarkacijsko črto sedanja bojnja črta. Nemci na to niso pristali in pogajanja so prišla na mrtvo točko. Tedaj je štajerski deželni glavar pl. Kaan predlagal posredovanje, naj zasedejo Karavanski predor ententne črte. Velikovec pa nemško orožništvo. Slovenski zastopniki v Gradcu so se obrnili z ozirom na ta predlog po informacije na Narodno vlado. Narodna vlada stoji na stališču, da je ta predlog nesprejemljiv in da glede demarkacijske črte ne more nič odnehati od svojih minimalnih zahtev. V Gradcu sta dospela tudi oba ameriška častnika, ki se mudita v Jugoslaviji in pripravljata gradivo za mirovno konferenco. Pogajanja z Nemci so jako težavna, ker nastopajo nekateri nemški zastopniki s popolnoma neutemeljenimi očitani in žaljivimi izjavami. — Dne 18. t. m. je sporočil telefonično komisar Smodej, ki se udeležuje v Gradcu pogajanj glede premirja, da stavijo Nemci sledeči ultimatum: »Jugoslovani morajo umakniti svoje čete iz ozemlja severno od Drave. Sodnega okraja in mesta Velikovec ni ne zase-demp. Obe strani prosita, da zasede sodni okraj Velikovec neinteresirana ententna sila. Izpraznitev ozemlja severno od Drave se ima izvršiti v treh dneh. Odgovora prosimo najkasneje do sedme ure zvečer, ker se ne moremo udeleževati nadaljnjih pogajanj, s katerimi dajemo nasprotnikom priložnost, da izboljšujejo slabi vojaški položaj. To stanje traja, če se sklene, od sklepa miru.« — Narodna vlada je sporočila v Gradcu, da je nemogoče odgovoriti na ultimatum v teku nekaj ur. Nato so Nemci izpremenili rok v toliko, da je treba odgovoriti na ultimatum najkasneje do poldneva nastopnega dne (19. januarja). Narodna vlada je razmotrila v svoji seji sedanj položaj na Koroškem vsestransko s političnega in gospodarskega vidika in sklenila soglasno, da se sporoči na ultimatum sledeči odgovor: »Narodna vlada izjavlja, da bi vzela sicer v pretes zasedenja cele Koroške po francoskih, angleških ali ameriških četah, da se ustvari znosen položaj, ki bi jamčil mir in red na celim Koroškem, in se prepričala nadaljnje prelivanje krvi, da pa odklanja zahtevo po enostranski izpraznitvi slovenskega ozemlja kot domnevo, ki ni v ničemer utemeljena.« Kot komentar k odklonitvi ultimata se je sporočilo v Gradcu istočasno še nastopno: »Ker so imele čete koroške deželne vlade še itak zasedene obširne dele slovenskega ozemlja in so se polastile sedaj nasilnim potom z napadom se nadaljnjih slovenskih ozemelj, se smatra nova zahteva po izpraznitvi slovenskega okraja Velikovec in Drave za žaljivo domnevo. Zasedenja koroških ozemelj po ameriških, francoskih ali angleških četah bi bilo pozdraviti, če bi se s tem dosegel namen, da se definitivno izločijo nadaljnji konflikti na Koroškem. Z zasedanjem samo delov in sicer celo samo nesporno slovenskega ozemlja, bi se v tem oziru ne doseglo nič drugega nego ponižanje Jugoslovani in bi se zdelo, kot bi se prepustili nadaljnjih slovenski okraji onstran današnje bojne črte na Koroškem Nemcem, dočim bi ostal severno od Drave samo velikovski okraj sporen. Iz teh vzrokov se je moral ultimatum odkloniti.«

Ameriška mislija na slovenski meji.

MARIBOR, 21. jan. Načelnik ameriške misije, polkovnik Sherman Miles, ki se je udeležil pogajanj, ki so bili pred kratkim v Gradcu med koroško deželno vlado in narodno vlado SHS v Ljubljani, je včeraj na prošnjo štajerskega deželnega glavarja dr. von Kaana posetil Murško polje, Spilje, Sent Ilj in Maribor, da bi dobil vpogled v etnografske razmere teh krajev. General Maister je še

pravočasno izvedel o prisotnosti ameriške misije na slovenskih tleh in se ji je beljal naproti, da bi jo vodil po naših obmejnih krajih. Sestal se je z njo med Spiljem in Stražami, kjer je pozdravil zastopnike velikega ameriškega naroda na jugoslovanskem ozemlju v trenutku, ko so stopili na naša tla. V Čmureku in Radgoni se je polkovnik Miles pri občinskem zastopniku informiral o etnografskih razmerah in o dosedanj upravi pod jugoslovansko vlado. General Maister mu je dal vsa potrebna pojasnila. Tolmačil je dr. Rapoc iz Maribora. Popoldne se je polkovnik Miles prišel v Maribor in konferiral s štajerskim obmejnimi poveljstvom in zastopniki obeh narodnosti, generalom Maistrom, z generalom mestnega zastopa dr. Pfeiferjem, dr. Hohnjecem, dr. Rozino in prof. Voglarjem. Po tem posvetovanju, ki je bilo docela privatno informativno in ki je seveda brez vsakega vpliva na našo severno štajersko mejo, se je vrnil polkovnik Miles ob petih popoldne v Gradec. Od tam se odpelje v sredo na Koroško, da določi demarkacijsko črto v ondotnih prepornih krajih v smislu predloga, sprejetega pri pogajanjih v Gradcu dne 19. t. m.

Ameriška mislija določi demarkacijsko črto na Koroškem.

MARIBOR, 20. jan. Dr. Zerjav, podpredsednik Narodne vlade SHS v Ljubljani, se je peljal danes z dr. Brezigerjem skozi Maribor v Gradec in na Dunaj. To potovanje je v zvezi z določitvijo demarkacijske črte na Koroškem in z drugimi obmejnimi razmerami.

LJUBLJANA, 20. jan. Narodna vlada je v svoji včerajšnji seji sklenila, da ne sprejme zahtev, ki so jih stavili Nemci v svojem ultimatumu z dne 18. t. m. Z ozirom na pogoje za premirje je bilo pričakovati, da bodo Nemci premirje odpovedali s 24 urnim rokom. To so tudi hoteli storiti, vendar sta pa ameriška častnika, podpolkovnik Miles in poročnik King, ki sta bila pri posvetovanjih nastopila proti obnovitvi sovražnosti, češ, da so nepotrebnosti. Mirovna konferenca, da se ne bo ozirala na trenutni vojaški položaj na Koroškem, ampak na narodnostne razmere. Predlagala sta, da se jima da pod pogojem, ako še ameriške misije za predpravo gradiva za mirovno konferenco na Dunaju. Coolidge, temu pritrli, pooblastilo, da določi sama demarkacijsko črto za upravo na Koroškem. Peljala se bosta po Koroškem z avtomobilom v spremstvu enega zastopnika Slovencev in enega zastopnika Nemcev, preštudirala razmere na licu mesta in določila vsakemu narodu mejo upravnega ozemlja. Obe stranki morata izjaviti pismeno naprej, da to mejo sprejmeta. Izrečno se pripominja, da ta meja nikakor ne projudicira odločitve mirovne konference, da pa na vsak način mora veljati do sklepa miru in nima nobena stranka pravice, odpovedati premirja. Obe stranki sta temu predlogu ameriških častnikov pritrli in o zadevi je že informiran tudi Coolidge. V zvezi s tem so vojaški zastopniki obeh strank sklenili pogodbo, da se izmenjajo vojni uletniki, takoj ko se vzpostavi redni promet, istočasno uletni ranjenci, kadar bodo sposobni za prevoz. Iz zaporov izpuste obe stranki vse osebe, ki so bile osumljene vohunstva ali veleizdaje.

LJUBLJANA, 21. jan. Predlogi ameriškega podpolkovnika Milesa glede koroškega prepornega vprašanja se glase: Preden se krši premirje in preden se že opustošena dežela prepušči brezkoristnim sovražnostim, predlagam s pridržkom, da se strinjajo s tem profesor Coolidge, načelnik naše komisije, kakor tudi kompetentna mesta obeh delov, ker sem preverjen, da sovražnosti nobeni strani v sedanjem prepornem vprašanju ne morejo pomagati, ker bodo končno veljavne meje med obema deželama določene v Parizu po velikih smereh in ne na podlagi sedanj zasedbe kakršnegakoli dela dežele po majhnih oboroženih oddelkih: 1. da odpotujeva poročnik King in jaz na Koroško v spremstvu reprezentanta vsake stranke in da midva (King in jaz) po razmotritvi vprašanja na licu mesta določiva črto upravne meje; 2. da obe stranki pred našim odpotovanjem oddaste glede sedanjega prepornega vprašanja svoje pismeno pritrilo k temu, da se boste ravnali po najini določitvi demarkacijske črte in da boste vzdržali obstoječe premirje z ozirom na to črto do odločitve po mirovni konferenci v Parizu. Nobena stranka ne ima pravice, odpovedati premirja s katerokoli pretvezo; 3. naj se vsestransko uvažuje, da je po naju dveh določena demarkacijska črta

samo provizorna, in sicer le za dobo mirovne konference in da na noben način ne določa, kje bo končnoveljavna meja med obema deželama in da ne bo nobena stranka na kakršnekoli način projudicirala v svojih v Parizu zastopanih zahtevah z ozirom na prihodnjo mejo; 4. naj se ne določi noben nevtralen pas, in sicer zato, ker bi se tak pas v sedanjih razmerah ne mogel strážiti in ker bi mogla ta ali ona stranka pričakovati kršitev nevtralitete in bi nastala tako nadaljnja nesporazumjenja, ne pa da bi še jim moglo izogniti; 5. da se določi demarkacijska črta, kakor je omenjena v prvi točki, pri čemer naj bi se kar največ upoštevale zelle prebivalstva z ozirom na njih prihodnjo narodno pripadnost, zlasti pa na ta način, da se določi sedaj jasna, vsako pomoto izključujoča zemljepisna črta v svrhu končnoveljavne določitve meje med obema vladama. Ker obstoja soglasje v tem, da ta črta ni končnoveljavna meja, temveč le ločilna črta dveh uprav za sedanje dobo, je jasno, da ob njeni določitvi ni treba poizkušati prilagoditi jo vsem podrobnostim težavnega narodnostnega vprašanja, da mora po drugi strani ta črta upoštevati vprašanje v velikih potezah in zlasti, da je po prirodnih geografskih pogojih terena določena tako jasno, da ne more o tem nastati nobena zmot. Uporaba teh doslej določenih načel pri določitvi črte je pripušena podpolkovniku Milesu in poročniku Kingu in njiju odločitve je končnoveljavna.

TOČKE PREMIRJA NA KOROŠKEM.

LJUBLJANA, 21. jan. V Gradcu se je sklenil pri konferenci zaradi premirja na Koroškem 20. t. m. med vojaškimi zastopniki Narodne vlade v Ljubljani in deželne vlade v Celovcu dogovor, v katerem so se ugovorile med drugim sledeče točke: Begunci s Koroškega se smejo takoj domov vrniti. Vojni uletniki se izmenjajo; ranjenci se smejo vrniti, kadar postanejo sposobni za prevoz. Sovražnost so ustavljene, vsako nasilstvo od strani vojaške oblasti se mora po obstoječih zakonih kaznovati. Železnice, telefon in brzojav se kar najhitreje upostavijo. Vojne škode je priglasiti pri pristojnih političnih oblastih. Kot začasna vojaška demarkacijska črta velja ona, ki jo sedaj drže čete. Ta odgovor velja, dokler ameriška mislija ne določi nove demarkacijske črte. Člana ameriške misije, ki sta se udeležila pogajanj za premirje v Gradcu, sta zahtevala, naj se takoj vsi begunci iz Koroške vrnejo domov, in sta izjavila, da se nikomur ni treba nič bati. Ameriška komisija bo hodila po Koroškem izpraševala ljudi, tam hoče kdo pripadati, in tudi o krivicah, ki so se jim zgodile. Pri komisiji bo tudi slovenski zaupnik.

Angleški vojaški transport v Ljubljani.

LJUBLJANA, 21. jan. Danes, 21. t. m. opoldne se je pripeljal z Dunaja v Ljubljano transport angleškega vojaštva, in sicer 8 častnikov ter 120 mož z godbo. Na glavnem kolodvoru so kosili, nakar so se odpeljali dalje proti Trstu.

Ententni admirali zapustili Reko.

REKA, 20. jan. Včeraj so angleški, francoski in ameriški admirali odpotovali z Reke.

Dr. Sunarič odstopil.

SARAJEVO, 21. jan. Dr. Joso Sunarič, poverjenik zemaljske vlade za notranje zadeve, je odstopil. V kratkem bo imenovana nova zemaljska vlada.

Čehoslovaška ministerijalna komisija potuje v Belgrad.

BUDIMPEŠTA, 20. jan. Čehoslov. tisk. urad poroča: Čehoslovaška ministerijalna komisija pod vodstvom ministerijalnega svetnika dr. Jandjika je dospela včeraj v Budimpešto in je imela triurno posvetovanje s čehoslovaškim poslanikom v Budimpešti, nakar je odpotovala v Belgrad. Komisija ima nalogo, na uredi podonavsko vprašanje. Komisija je posetila tudi francoskega poveljnika Vixa.

Varstvo čeških manjšin.

DUNAJ, 20. jan. Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Včeraj je bila tukaj seja zaupnikov socialnodemokratske stranke za Dunaj in Nižje Avstrijsko. Udeležil se je seje tajnik stranke, Tomašek, ter čehoslovaški poslanik na Dunaju, Tusar. Le-ta je izjavil v svojem govoru, da bo vlada čehoslovaške republike skrbela za slehernega čehoslovaškega državljan. Skrbel bo pa tudi za varstvo

PODLISTEK.

Umor v Sarajevu.

(Dalle.)

Kmalu za njo je bil v avdijenci knez Montenuovo in preiskava se ni izvršila. Prestolonaslednik je bil namreč pri najvišjem dvornem uradu precej obsovažen. V knezu Montenuovu je imel nasprotnika, če ne osebnega sovražnika. Stvar je bila taka. Starega cesarja Franca Jožefa je dvorna klika popolnoma obvladala; to lahko mirno rečemo, ne da bi s tem skakali po mrtvem levu, saj je stvar čisto naravna in osebni umevna. Nad 80 let star monarh na tako težavnem mestu, ki je izveedel samo to, kar je prišlo skozi cenzuro njegovega dvornega osebja, čigar moč je rasla tem bolj, čim bolj je pešala s starostjo cesarjevo zmožnost, delovanje svojega osebja kontrolirati. Ta klika se je sama dopolnjevala, ker preko nje ni prišel nikdo s cesarjem v dotik; Starega cesarja je označil dr. Žibert kot osebnost, »die sich nur über alles freute«. »Me zelo veselil.« to je bil njegov stereotipni izrek, ki ga je menda znal prav dobro oponašati slavni komik Blasel. Če kaj ni bilo v redu, so starega cesarja njegovi uradniki kmalu pogovorili, dočim je bil pravi ogenj v strelhi, ako je zasledil kaj sličnega Francu Ferdinandu. Ti uradniki pa so postopali včasih silno samovoljno. O tem se je prepričal dr. Žibert sam. Nadvojvoda ga je hotel dobiti v svojo službo, njegovo osebje se je pa temu upiralo in je n. pr. inhibiralo (zatrlo) pismo, ki ga je pisal nadvojvoda dr. Žibertu. Dr. Žibert je sam videl v najvišjem dvornem uradu v seznamu pisem, ki so bila odana na pošto, tudi vpisano pismo, naslovljeno nase, in falzificirano potrdilo, da je on pismo prejel. Nadvojvoda

sam je svojemu dvornemu uradu zaupal tako malo, da je hotel ustanoviti »najvišjo kontrolno oblast, kjer bi imel svoje zaupnike, da bi ga informirali o vsem preko ministrov in preko dvornega urada. Ali ni torej že samoposebi verjetno, da so ti ljudje zatrli tudi svarila, ki so dolžni na najvišji dvorni urad pred odhodom v Sarajevo? Kako naj si sicer tolmačimo besede K—ove, ki jih je izrekel v razgovoru o svarilih, ki se niso predložila nadvojvodi in soprogi, da izvirajo »od tam dol«; ko je njegova svakinja rekla razburjena, da je to treba nadvojvodi in soprogi predložiti, je rekel: »Am Ende fahren sie dann nicht, für mich ist kein anderer Ausweg...« (»Končno bi se potem ne odpeljala, zame ni drugega izhoda.«)

S tem nam postane tudi jasno, zakaj se je pogreb nadvojvode in soproge izvršil na tak način, da se je ljudstvo škandaliziralo. Češko plemstvo pa pri pogrebu demonstriralo. Cesar je pa poslal knezu Montenuovu lastnorčno pismo, v katerem mu je izrazil svojo zadovoljnost z njegovim ravnanjem ob priliki smrti nadvojvode.

Nikakor ne trdim, da bi bil cesar Franc Jožef sam zadovoljen s tem, kar se je zgodilo v Sarajevu. Pač pa je to njegovo pismo značilno za vpliv, pod katerim je živel. Gotovo pa je, da cesar tudi ni bil nikak prijatelj Ferdinandov; pravilo, da je včasih, ko se je prišel prestolonaslednik pritoževati čez razne nerednosti, razjezil nad njim tako, da je kar zbolel. Nadvojvoda se je zavedal, da se podaja v smrtno nevarnost, ko je šel v Bosno, in je šel pred odhodom se osebno vprašati cesarja v Schönbrunn, ali mora res iti. Posledica avdijence je bila ta, da je šel. Vprašanje glede cesarjeve krivde je odvisno od odgovora na vprašanje, koliko se je zavedal nevarnosti, v katero je pošiljal prestolonaslednika, in v koliko mu je

bilo znano, da se za njegovo varnost ni nič preskrbelo. Da ne bo v Sarajevu nič vojaštva in nič žandarmerije, tega si cesar gotovo ni mogel misliti. Misli je pač, da bo v Sarajevu tako. Kakor je bilo takrat, ko je on potoval dol: cele hiše so bile izpraznjene ob poti, koder se je vozil, vojaški so tvorili špalir, za vsakim drvescem je pa stal vojak z nabito puško, obrnjen proti množici. Zato se mu brzokone pot ni zdelata tako nevarna. — Franc Ferdinand je videl v Avstroogrski »eine verlotterte Wirtschaft, die er in Ordnung bringen müsse« (»grdo zavoženo gospodarstvo, katero mora urediti«). Franc Jožef se je pa nad vsem »veselil«. Moža s takimi nazori ne orjeta dobro skupaj.

Po nadvojvodovi smrti je dobil K., »nekdanji komorni sluga, ... revident z nižjo gimnazijo, poprej knjigovodja na deželi« odlikovanje, kakršno dobi celo v kabinetni pisarni uradnik šele v VII. činovnem razredu. »Da so izvirali pamfleti na prestolonaslednika iz teh krogov, so vedele oblasti davno. Vedele so tudi, da se je to zgodilo pogosto. In vsi so bili po smrti nadvojvode odlikovani.«

Zato razumemo K—ove besede: »Lumpi imaj res sročo; namesto da bi nas bili izbacili, smo bili visoko odlikovani in smo dobili še nove službe.«

Razporejen med Srbi v juniju 1914.

Da nam bo umor v Sarajevu umiliv, se moramo ozreti še na dva faktorja, ki sta sodelovala pri stvaritvi na razporejenosti med Srbi ob takratnem času in na udeležnosti grofa Tisze pri tem dogodku.

Razporejenost med Srbi proti monarhiji je moralo biti znano vsakemu, kdor ima malo smisla za psihologijo ponosnega naroda; ki se je osvobodil brez tuje pomoči in le baš leta 1912. vršil najlepšo nalogo, ki jo more vršiti narod: reševal je brate izpod jarma turškega barbar-

češke manjšine na Dunaju in bo z vsemi močmi delovala na to, da se čehoslovaški državljani presele na ozemlje čehoslovaške države. Zborovalci so odobrili poročilo strankinega vodstva.

Habsburžani spravili v inozemstvo nad 100 milijonov kron.

HAAG, 21. jan. Čehoslov. tisk. urad poroča: List »Haagsche Post« javlja, da so spravili Habsburžani in Hohenzollernci svoj denar na Holandskem v varnost. Hohenzollernci imajo na Holandskem 15 do 20 milijonov mark, Habsburžani pa 100 do 110 milijonov kron.

Zadni brat Frana Josipa umrl.

CURIA, 20. jan. Z Dunaja se poroča, da je na gradu Klessheim pri Solnogradu umrl nadvojvoda Ludovik Viktor, zadnji brat cesarja Franca Josipa.

Protizidovske demonstracije v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 20. jan. Včeraj popoldne so se tu vršile velike protizidovske demonstracije. Demonstranti so napravili obkolje po mestu. V Rakoczyjevi ulici so oplenili vse kavarne, odnesli srebrno orodje in sukne kavarniških gostov. Oplenili so tudi mnogo trgovin.

Ententna armada proti boljševikom.

BUDIMPEŠTA, 20. jan. Francoski general Barthelmy je danes na potu na Poljsko došel semkaj. Določen je za poveljnika armade, ki bo v slučaju potrebe nastopila proti boljševizmu v srednji in vzhodni Evropi. Ta armada je pripravljena za odhod in so pripravljene tudi vlaki za prevoz. Armada bo zasedla tudi velik del Ogrske.

Francosko vseučilišče v Strassburgu.

ZENEVA, 21. jan. Iz Pariza poročajo, da je bila 15. t. m. v Strassburgu slovesno otvorjena francoska univerza.

Monarhistična revolucija na Portugalskem.

LONDON, 12. jan. V severnem delu Portugalske je izbruhnila monarhistična revolucija, kateri stoji na čelu Gai-va Conceira. V Oportu, Bragi in Vizeu je bil bivši kralj Manuel proglašen zopet za kralja in se je sestavilo že monarhistično ministrstvo. Trdi se, da se je isto zgodilo tudi v Lizboni.

PARIZ, 21. jan. Uradno poročilo portugalske vlade pravi, da vlada v polni meri obvladuje položaj. Monarhistično gibanje se omenjuje na mesto Oporto, Braga in Vizeu, kjer je bil Manuel proglašen za kralja, proti njegovi volji. — Bivši kralj Manuel je ponudil svojo pomoč republikanski vladi in je izjavil, da je proti manifestacijam v prid monarhiji.

Mirovna konferenca.

Seja zastopnikov velevlasti.

PARIZ, 21. jan. Predsednik Zedinjenih držav, ministrski predsedniki in ministri zunanjih stvari zaveznih in pridruženih velevlasti ter japonska veleposlanika londonski in pariški so se posvetovali danes na Orsayem na brežju od 10.30 do 12. dop. in 3 do 5 pop. V dopoldanski seji je daniški poslanik v Rusiji Scavenius podal vse informacije o položaju in stanju raznih strank na Ruskem. Popoldne se je nadaljevala razprava o ruskem vprašanju in se una, da pride jutri do stvarnega zaključka. Nato se je pričela razprava o konferenčnem delovnem načinu. Prihodnja seja bo jutri ob 11 dopoldne.

Za udeležbo pri konferenci.

PARIZ, 21. jan. Prispelo je semkaj odposlanstvo z Libanona, ki je bilo zadržano v Port Saidu. Libanon in Sirija želita biti zastopna na konferenci. Črnagora (bivša) si prizadeva z vsemi močmi, da bi dobila zastopstvo. Sazonov s svoje strani skuša dobiti pristop kot zastopnik omske in kubanske ruskega republike.

Razni dogodki.

PARIZ, 21. jan. Agencija Havas poroča: Italijanski ministrski predsednik je dospel včeraj v Pariz in se ni mogel udeležiti seje zastopnikov velevlasti. — Včeraj popoldne je imel predsednik Wilson dolg razgovor z Leonom Bourgeoisom, sironi Robertom Cecilom in generalom Smutsem o vprašanju Zveze narodov. — Preliminarne razprave so napravile vtisk, da velika skupnost idej združuje glasnike Zedinjenih držav, Angleske in Francoske. — Popoldne ob 5 je Wilson prišel v hotel Crillon, kjer je imel enournen pogovor s članom ameriške delegacije. — Amerikanski polkovnik House, ki je bil zadnji čas težko bolan in so nemški listi že pisali o smrti, je sedaj okreval in se je mogel danes prvič peljati v avtomobilu na izprehod. — Francoski

minister zunanjih stvari Pichon je sprejel ministrskega predsednika čehoslovaške republike, dr. Kramarja. — Danes je dospel v Pariz švicarski predsednik Ador. Na železniški postaji ga je sprejel francoski predsednik Poincaré, ki priredi njemu v počast zajtrk v Elizeju. Švicarski predsednik bo tekom svojega bivanja v Prizu razpravljal z zavezniškimi državniki.

Polkovnik House ni mrtev.

MONAKOVO, 21. jan. Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Vest o smrti ameriškega polkovnika Houseja se ne potrjuje.

Po Poincarejevem govoru.

Mirovno konferenco, tako zaželjeno, z napetostjo in upom in strahom pričakovano od vsega sveta, od milijonov blagočutečih ljudi, hrepenečih po odrešitvi iz tega gorja, je otvoril predsednik francoske republike, g. Poincaré, z znamenitim nagovorom. O diplomatih in državnikih se sicer govori, da iskrenost ni njihova slabost in da božji dar govora navadno porablja, v to, da prikrivajo svoje misli in svoje namene, ter da je čisto resnično ravno nasprotno od tistega, kar zatrjajo.

Toda v tem slučaju bi menili mi vendar, da ne velja ta sodba o diplomatih. Mirovna konferenca v Parizu je prevelik dogodek, uvršča se med največje dogodke v svetovni zgodovini, je srečna stvar milijonov in milijonov ljudi, je forum, ki ima odločiti o bodoči usodi narodov in držav, ki ima deločiti bodočo novo uredbo Evrope ter ustaliiti novo razmerje med narodi v smeri trajnega svetovnega miru, je dogodek, na katerega zro milijoni z nadami in trepetom; je torej to prevelik dogodek, da se nam zdi grešna že misel sama, da bi se mogel mož na takem odličnem mestu igrati z besedami in tirati objestno igro s čustvovanjem vsega človeštva. Uverjeni smo marveč, da se je g. Poincaré zavedal odgovornosti, ki jo nalaga slovesnost trenutka, da je v takem slovesnem trenutku in ob taki slovesni priliki govoril resnico, da je povedal iskreno, kar mislijo, kako sodijo in kaj namerujejo on, država, ki ji načeluje, in njeni mogočni zavezniki — zmagovalci v dobojevanji orjaški borbi.

Sodimo torej, da imajo besede, ki jih je govoril predsednik francoske republike, ko je odpiral mirovno konferenco, stvarno ozadje, tako, da moremo razbrati iz njih vsaj glavne smeri v načrtih diplomacije ententnih držav.

Če je torej temu tako — mi vsaj ne moremo dvomiti na tem — potem moramo izjave g. Poincaréja pozdravljati kot pravo blagovestje, ki nam daje vero, da bodo narodi odslej res živeli drugačno, novo življenje, da se odpravijo iz njega vzroki, ki so doslej zastrupljali to življenje, in ki so bili vedno nevarna iskra poleg sode, polnega razstrelivih tvarin.

Značilen, zgodovinski znamenit in odločilne važnosti je bil v nagovoru predsednika francoske republike oni odstavek, kjer je izjavil: **Pravičnost izključuje sanje o imperijalizmu in osvovitvah, prezirajoče voljo narodov; izključuje zamenjavanje dožel med državami, kakor da so narodi le kako pohištvo. In če se bo izpreminjal zemljevid sveta, se more in mora zgoditi to le v imenu narodov, v soglasju z njihovim mišljenjem, upoštevaje pravico narodov, malih in velikih. Narodi naj sami razpolagajo s seboj in naj se spravijo med seboj z enako svetimi pravilami manjšin. Vsem narodom je treba zagotoviti materialna in moralna sredstva za obstanek. Ustanovi naj se splošna zveza narodov, ki bo vzhovno jamstvo proti vsakemu napadu na pravo narodov, da se preprečijo možnosti ponovitve vojne in da se bo ohranjal mir.** — Nadalje je naglašal g. Poincaré, da je imela nasilna prisvojitve dveh francoskih pokrajin od strani Nemčije v sebi kal smrti za — Nemčijo samo! Velika Nemčija se je porodila v krivici in zato je končala v sramoti. Končno je zaklical predsednik francoske republike članom konference: **V svojih rokah imate bodočnost sveta! S tem je predočil članom konference odgovornost, ki jih obremenja.**

Take so bile dobesedne izjave g. Poincaréja. Mari ne zvane kot pravo blagovestje, ki je morajo z globokim zadovoljenjem pozdravljati vsi ljudje z blagotutnim srcem in plemenito dušo! Vsa znamenitost njegovih programatičnih izjav pa je v tem, da jih smemo smatrati za svečano sporočilo, da si je Francija usvojila načela Wilsona, te največje osebnosti sedanjega sveta, moža, čegar ime je danes na jeziku in v mislih vsemu svetu, velikana, ki je postal pravi duševni diktator nesčetnim milijonom človeštva. Wilson ni samo mož velikih, vzvišenih načel, ampak je tudi — to vero imamo — mož trdne in poštene

žalostnega dogodka z enim svetlim momentom: umorom sultana Murada po Milošu Obiliću. »Kjer žive Srbi, velja Obilić za narodnega junaka. Na mesto Turkov smo pa stopili... sedaj mi kot dedni sovražnik.«

Na ta dan so poslali Franca Ferdinanda v Sarajevo in so poskrbeli za to, da ni bilo v mestu niti vojaštva niti orožništva, dasi so se vršile v okolici velike vojaške vaje. »Kdo je na to tiščal, da je bilo na kritično nedeljo Sarajevo čisto brez vojaštva... ne vemo... In obšli so vendar vede, da se nekaj plete proti nadvojvodi! Ob vsej poti, ki je bila dan poprej natančno določena, so stali policisti kvečjemu na vsakih 200 korakov, število detektivov ni znano. Orožništva in vojaštva pa ni bilo v celotnem mestu nič. Po prokletem atentatu je bilo pa naskrat mogoče, do 9. ure zvečer spraviti dve brigadi v Sarajevo deloma peš, deloma po železnici. Veliki grehi opuščanja so se zgodili. Krivec naj opravilo to s svoje vestjo.« (»Danzers Armee-Zeitung«, citat na strani 10). Glavni krivec je opravil to ne samo s svojo vestjo, ampak tudi že z večnim sodnikom: grofom Tiszo.

Grof Tisza in Franc Ferdinand.

Grofa Tiszo označa pisatelj kot »najmogočnejšega nasprotnika nadvojvodovega, takratnega ogrskega premiera, čigar rokam bi se bile izmuznile vaje pod vladarjem Francem Ferdinandom.« O njunem medsebojnem razmerju pravi: »Pota prestolonaslednika Velike Avstrije in pota Tiszova so se križala smotreno, mogočno in osebno. Oba nasprotnika sta imela odpr vizir, bil je boj za biti ali nebiti. Tisze tudi ni Franc Ferdinand nikdar sprejel.«

Kako je morda Franc Ferdinand o grofu Tiszu, razvidimo najbolje iz pisave »Danzers Armee-Zeitung«, ki je izhajala »s sodelovanjem kroga višjih častnikov« in stala

volje za njihovo udeležitev. In nič drugega ni treba, da se uresniči cilji, o katerih je govoril Poincaré, da pridejo narodi do novega medsebojnega življenja, v katerem ne bodo odrekli prava drug drugemu, v katerem se ne bo hotel noben narod okoriščati na škodo drugega; do življenja enakosti za velike in šibke, s čimer odpadejo povodi in pretveze za medsebojne borbe in izvori med sebojnemu sovraštvu.

In Poincaré je jasno, določno, brez vseh pridržkov označil te vzroke, rekši, naj se o usodi nenobnega naroda in njegovega ozemlja ne odloča brez njega in proti njemu, a tudi tam, kjer je kak narodni odlomek v manjšini, naj se mu zagotovi enaka prava, kakor jih uživa večina! S tem plemenitim programom je označil vir vsemu dosedanjemu zlu, ki je ločilo narode v sovražne si tabore, namesto da bi vsi z blagim tekmovalcem vršili veliko človekoljubno in kulturno nalogo. Če si konferenca usvoji nazore predsednika francoske republike, če se bo nje delo vršilo v teh smereh in stremelo po teh ciljih, potem smemo z vzvišenimi čustvi in z najboljšimi nameni pričakovati sklenov mirovne konference, se smemo nadejati, da skoro sline narodom zora boljših dni! In to tem gotoveje, ako bo državlnikom in prvakom narodov v misli in v srcu svarilo Poincaréjevo, ki je le izrekel, kakoz na svarilni zgled Nemčije: **da se vsaka krivica, storjena drugim, sledujoč krvavo maščuje nad tistim, ki jo je zagrešil!**

Beseda o kritičnih trenutkih!

Narodi, ki jim ima mirovna konferenca odločiti bodočo usodo, preživljajo sedaj najtežje, najkritičnejše čase. Svinčeno težo jim tlačí duha zavest, da se bliža ura usodnih odločitev. In kar se posebno teži na duše, je okolnost, da se ne more doznati nič stvarnega in dejanskega o namerah vodilnih državnikov entente. Ta negotovost, ta nepoučenost učinkuje na ljudi različno: razdelja javnost naroda v dva tabora; črnogledje in take, ki se nadejajo najboljšega.

V naravi te neizvestnosti je, da ljudje živo in razburjeno razpravljajo in ugibajo, in da se širijo najrazličnejše vesti. Ne da bi imeli niti najmanjše podlage za presojo, ali ima kaka taka govorica kaj stvarne podlage, izvajajo iz nje zaključke, kakor je že dotičnik: ali v tem ali onem taboru. Obojni so torej lahko miselni in obolni so nevarni.

Nevarni so optimisti, ker morejo njih trditve in tolmachenja zavajati ljudi v pretirana pričakovanja, kar bi moglo imeti za posledico huda razočaranja. In razočaranja so strupena slana za razpoloženje, za moralo naroda. In ravno to je treba narodu vsikdar; kolikor bolj mora v takih kritičnih časih, v trenutkih odločanja bodoče usode, sielerni naš človek ohraniti duševno ravnotežje, da bo zanesljiva opora stvari naroda!

In ravno iz tega razloga so še bolj nevarni nepopolnili pesimisti, ki vedno slikajo vse črno v črno, jemljejo narodu vero, spravljajo ljudi v obupavanje. A, kdor obupa, ni več bojevnik, in bojne vrste ne morejo nič pričakovati od njega. Je, takorekoč, suha vela na živem drevesu. Naravnost usodno bi moglo postati to za bodočnost, ker bi ubijalo zaupanje naroda v može, ki mu stoji sedaj na čelu in ki jim je poverjena velika, z neizmerno odgovornostjo obremenjena naloga, da iz nevarnosti kritičnih časov dovedejo narod v varno bodočnost.

Zato bi mi živo priporočali razumnikom, ki imajo priliko, da občujejo z ljudstvom, naj se drže nekake srednje poti med pesimizmom in pretiranim optimizmom. Svare naj ljudstvo, naj se ne daje potreti po raznih vestih, niti naj ne presodijo stvari prelaskomiselnost in prenačehudno. Govorci jim le treba odkrito, da je položaj veletičaven in kritičen; nikar pa naj se jim ne govori, da je obupen. Posebno pa naj razumniki opozarjajo ljudi, da bodo razne vesti, ki se širijo, sprejemali z največjo previdnostjo, ker je ogromna večina teh vesti namerna ali na plod domišljije, ker ne govore resničnih dejstev, ampak izvirajo le iz želje dotične strani. Citamo n. pr. vesti iz Pariza, ali iz Zagreba, ki jim pa početnik morda sedi stotine kilometrov daleč od Pariza in Zagreba, in ki v resnici nič gotovega ne ve, kakor ne vemo mi, ker ne moremo gledati — če smemo rabiti to primer — za kulise svetovnega požarišča mirovne konference v Parizu.

Cesto se ljudje sklicujejo na pretvezne izjave državnikov. V resnici pa je stvar taka, da so v največ slučajih taka poročila v listih izkrivljena, včasih tudi naravnost izmišljena, vedno pa nameravana in jih pisec dotičnemu državlniku le podtika, mu jih poklada na jezik — v sveje posebne namene. Da podamo en primer. Kako trdovratno so n. pr. nekateri listi te dni zatajevali našega dra. Zolgorja kot odposlanca na mirovni konferenci! Namesto nje-

stva, Kosovo je bilo maščevano! Narejen je bil konec razmeram, ki so sramota za 20. stoletje, da je Turk, nesposoben za vsak napredek, vladal nad kristjani. Medtem ko je dušo vsakega Srba — in lahko tudi pristavi: vsakega pošteno mislečega Slovenca — navdajalo čustvo hvalečnosti do Boga, veselja in samozavesti, se je Avstrija trudila, zasejati razdor med zavezniki, je mobilizirala proti Srbom, nieno nemško časopisje je pa smesilo »ušive narode« in simpatiziralo s Turki. Nobenega sočutja niso imeli za tisočere žrtve turške krvočnosti v miru in vojni, nobenega smisla za nečloveško življenje, ki je bilo usojeno krščanskemu ljudstvu pod vladjo polumesece. To so bili časi, ko je med prijatelji prvič padla pri nas doma beseda v zaupnem razgovoru, da nas je sram, da smo Avstrijci, da smo ob času, ko se maščujejo tudi krivice, zadane po Turkih slovenskemu narodu, v državi, ki bi turško gospodstvo najraje podaljšala. Avstro-Ogrska je gledala dogodke, ki jih je moral biti vesel vsak človek, ne samo Slovan, ki privoščil zmago krščanski kulturi nad mohamedansko, s strupenim pogledom sebičneža, ki ima razvit samo smisel za nemške in madžarske koristi, pa naj se pri tem godi drugim narodom, kakor se hoče! Če je bilo že pri nas tako razpoloženje, kakšno je moralo biti šele med Srbili! Ko so Črnogorci zavzeli Skader, čigar okolica je bila pognojena s krvjo in trupi najboljših sinov, je zadala Avstrijska ponosnemu narodu smutnato, ki je ne pozabl nikdo, kdor ima kaj čuta za pravico v sebi: Črnogorci so morali izročiti trdnjavo, rlačano z življenjem tisočev, ki so šli v boj ne morebiti prisiljeni, ampak s podobno zavestjo kakor pravi križarji. Bog vé, kdaj se bo vršila zopet tako upravičena volja, kakor je bila volja s Turčijo!

Dne 28. junija 1914 so je praznovala 525. obletnica

v tesni zvezi s prestolonaslednikom. Ta list je napadel opetovano ogrske oligarhe in Tiszo tudi osebno. Izrazil, ki jih je rabil, so bili prav krepki. Dne 9. junija 1910 je pisal ta list o »azijatskih volitvah« na Ogrskem, o Tiszu, ki je zasedel mesta velikih županov s svojimi »volnimi kreaturami, ki vidijo prav tako kakor njihovi polubog («Abgott», Tisza seveda) edino rešitev Orske v političnem uničenju ogrskih narodnosti. Istotam se govori o »brezprimernem barbarstvu madžarskih mogotcev« (1). »Stroške te blazne politike izigravanja narodnosti proti narodnosti ne bo imel nositi nihče drugi kakor monarhija.«

Nekaj dni po sarajevskem dogodku je pisala »Militärische Rundschau« (z dne 2. julija 1914): »Tudi združenie Jugoslovanov se traino ne bo dalo držati (podčrtal poročevalec), stremilnja, ki gredo za tem, pa more modra in v bodočnost gledajoča politika spraviti v tir, ki naši državni misli in interesu habsburške monarhije vsaj ne nasprotuje. To spoznanje je imel umrl prestolonaslednik.«

Mož s takimi nazori in Tisza seveda nista šla skupaj. Na eni strani prepričanje, da mora vsaka državna oblika temeljiti v zadovoljnosti ljudstva, na drugi strani surova pest. Ljudje na žive v 20. stoletju, odpirajo se jim oči in godilo se je to, kar je povedala že 9. julija 1910 »Danzers Armee-Zeitung«: »Gotovo je, da je brutalno pstopanje ogrske vlade proti narodnostim omajalo njihovo dinastično zvestobo, da so se zrahilale vezi, ki so vezale narodnosti na državo, in da se je napravila napaka, ki so njene posledice nedogledne.«

Naj to zadošča kot komentar k stavku, da so se prestolonaslednikova in Tiszova pota križala — da citiram izvirnik — »zielbewusst, mächtig und persönlich... Tisza

vega so kar navajali neko drugo ime. Radi tega in v zvezi s tem je dr. Zolger danes vendar že v Parizu. Namien tej pri? Svet naj bi mislil, da država SHS ne bo imela besede na konferenci. In vendar jo bo imela v kljub temu, da ni še oficijelno priznana. Nelubo je to dejstvo, priznavamo; vendar pa se ne smemo iz tega izvajati zaključki, do katerih prihajajo preitirani črtnogledci.

Pozivamo torej naše razumnike, naj pametno razlagajo narodu, naj mu ne izmijejo vere v bodočnost! Naj svare ljudi pred vestmi, ki bi mogle razdehati moralo naroda. Poučujeto naj ljudi, naj ne bodo ob vsaki vesti, ki se vidi grožnja, gore v obličju od radosti; istotako pa naj radi kakih neugodnih vesti — bodi nam dovoljen ta ljudski izraz — ne popadajo kar na trehul! Ravno v takih velikih časih je potrebno, da je narod duševno zdrav, tizen, razsoden! Bodite učitelji in voditelji naroda!

Iz jugoslovanskega sveta.

Osebnost. Okrajni glavar dr. Milko Lubec, ki je služboval v ministrstvu za uk in bogočastje na Dunaju, je prevzel v državno službo v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani in pridelen oddelku za uk in bogočastje. Podtajnik v poljedelskem ministrstvu dr. Franc Vodopivec je imenovan za okr. glavarja. Podtajnik v ministrstvu za javna dela dr. Franc Ratelj je prevzel v službo Narodne vlade v Ljubljani kot vladni tajnik. Oba sta prideljena poverjeništvu za notranje zadeve.

Pisemska cenzura. Uvedena je zopet pisemska cenzura kateri je podvržena vsa izven Jugoslavije namenjena korespondenca.

Imenik vseh železniških postaj v Sloveniji se je uradno sestavil.

Osemurni delavnik pri železnici. Z ozirom na osemurni delavnik, ki je stopil v veljavo dne 20. januarja tudi za vse delavske kategorije pri železnici, je Narodna vlada pozvala upravo državne in južne železnice, naj se glede delavnega časa vseh uslužbencev ostalih kategorij posvetujeta ter dogovorno z zaupniki stavita predloge.

Skupna meja med Čehi in Jugoslovani. Praška «Union» piše, da je ena najglavnejših vprašanih, skupna meja z Jugoslavijo, tedaj takezvani koridor. Seveda se bosta Nemci in Madžarska vpirali temu, da bi lahko še nadalje ločili severne in južne Slovence in delovali tudi proti entitni mnogo lažje. Češka republika pa potrebuje to pot iz nujnih gospodarskih ozirov, da je pot do Adrije tem trdnje zagotovljena. Tudi je potreben tak slovenski zid proti valovom pangermanizma, ki bo še vedno močan dovolj, da bo delal evropske spore. Radežega je ta koridor toliko gotova stvar, Nemci in Madžari so prehudo grešili proti splošnemu miru in kulturi, da nam bi se bilo treba bati, da nas bodo radi teh priključili le za eno železo. Seveda bo 100.000 Nemcev v celoslovenski državi več, a to ne de. Kruaji so tako jezikovno mešani, da se meje ne da natančno potegniti. Ententni možje so že zdavaj priredili važnosti tega vprašanja in bodo stali na njem, ko pride do besede.

Slovenski vu šoli. Prekmurske «Novice» pišejo pod tem naslovom: Veliki župan Zelenke županije pravi v nadjarskom časopisi «Hir»: Ministersko odredbo od slovenskoga včenja eden del slovenske krajine ne vzeme z radostjo, tudi ne dovrši, ar slovenskih knjig ne ga, deca je je tak navadila k vojskomi včenju, da po slovenskom ne dajavati ne morejo i kak staršike pravito, deca se navdi slovenski, v šoli se pa naj navdi vojski. — Naj odgovor je lehtki. Slovenske knjige že bodo. To de menjati šitč zamao pravo, da se deca slovenski ne more ale včiti. Sledno, da staršike želejo, nal se deca vojski navdi i jas potrdim, ar so nam jeziki potrebni. Nego dno tudi potrdjavam i to mi nišče ne more stieti, da je ola ne samo za jezika volo, posebno za magjarskoga jezika volo postalena, nego vu prvom redi za vuenost, za kulturo. Do zdaj se je deca dva tri let borilo s vojskim jezikom, da bi pa kaj se pomagalo, te pa je ostalo. Sami vidite pri svoji deči, da či si kaj v glavo skuče» po magjarskom jeziki i je pitate, ka to pomeni, as samo debelo gleda. Nika ne razmi. Zato pa naše ljudstvo nika dosta ne prislo iz šole. Ne zamelavam as jezika. Poštitem ga. Nego jezerokrat mi bolje na sreči vuenost i kulturno razvijanje našega naroda. Slovenec je bistroumen; zakaj bi pred njim kulturo i znanstvo zapirali? Naj se vči, kak na več. — Objavljamo, da naši čitatelji spoznajo prekmursko slovensčino.

Nepričakovan odgovor. «Freie Stimmen» delajo veljansko reklamo za nemštvo na Koroškem, pišejo še vedno po svojem starem načinu, kakor n. pr.: «Slovensko prebivalstvo na Kranjskem mora slednjič enkrat uvideti, da slovensko prebivalstvo na Koroškem samo noče

wurde auch von Franz Ferdinand nie empfangen».

Tisza je prišel junija 1914 v položaj, da mu je bilo močno, iznebiti se nasprotnika. «Pri mestnem poglavarstvu budimpešte se je proslilo, da se odposlje v Sarajevu troje do pet detektivov. Mestni poglavar je odgovoril, da to devilo ne zadošča, da bi jih moralo biti najmanj 30 ali 40, ki bi vrhu tega morali potovati doli mnogo preje, da bi preiskali terram. To bi vsekako zahtevalo strošek 1000 K. Na to se mu je odgovorilo, da je to mnogo prežago, da bi se ta vsota mogla izkazati samo za monarha. Tako je ostalo pri petih detektivih.

Brali so liste iz Srbije, ki so namigavali neprikrito na mor nadvojvode. Storiło se ni ničesar proti temu. Ko je potoval cesar v Bosno, so zaprli vse mesto, zadržali mnogo stotin ljudi v njihovih stanovanjih, za vsakim drevesom je stal vojak s hrbtom proti cesti... Ce gospodje očejjo, zamorejo življenje štitit.

Kdo je imel takrat v monarhijski oblast v rokah? Morebiti cesar? Kako brez moči je bil ta proti Ogrom, je opial lepo ruski vojaški ataše v svojem poročilu o Avstro-Ogrski:

«Skupina bogatih, mogočnih aristokratov se je na Ogrskem združila in s stalno skrito grožnjo z revolucijo ali razbojništvom tako urpala dunajske kroge, da se je krona Ogrske na korist le kliče včas skor vsaki moči. V potev prideta še dva, oziroma trije: Stürgkh, Bilinski (skupni finančni minister in kot tak minister za Bosno) in Tisza. Stürgkh je bil politična navidezna eksistenca, bilne politische Scheinexistenz» brez lastne volje. Takratni skupni finančni minister, ki so ga smatrali za trivega na katastrofi, se je čutil dolžnega, da se opraviči, in je predložil v svoje opravilo dotično gradivo.

ničesar vedeti o idejah dr. Brejca, ker hoče kakor doslej živeti z Nemci v deželi in najlepšem miru in slogi», groze, da se bodo pritožile pri »gospodu Wilsonu» (o katerem so prej pisale le s posmehom in zaničevanjem) in obljavljajo dr. Brejca, dr. Müllerja, dr. Oblaka, vikarja Smodeja z izrazi in podtikanki, ki morejo nastati le v možganih celovških gostilniških politikov. Pri tem se je listu «Freie Stimmen» primerilo nekaj nenavadnega. Ob istem času, ko se je moral dr. Kaan uradno in iz lastnega nagiba opravičevati zaradi tolovaškega napada nemških vojakov na Lučane, so «Freie Stimmen» razposlale na svoje častnike, občinske svetovalce, uradnike in nemško prebivalstvo naslednje vprašanje: «Kako se je obnašalo jugoslovansko vojaštvo?». Uredništvo je dobilo nepričakovan odgovor, ki ga je tudi natisnilo v prilogi svojega lista od dne 16. jan. in ki se glasi: «Obnašanje jugoslovanskega vojaštva je bilo razen nekaj izjem splošno dobro. Srbsko vojaštvo se je obnašalo dostojno.»

Kurirska služba med Ljubljano in Trstom. Iz Ljubljane se poroča: Pri pogajanjih v Trstu med zastopnikoma Narodne vlade v Ljubljani in italijansko okupacijsko oblastjo se je dosegel dogovor glede kurirske službe med Trstom in Ljubljano. Italijani bodo pošiljali v Ljubljano karabinjerja, ki bo donášal po italijanski oblasti cenzurirano pošto na predsedstvo Narodne vlade, tu bo pa prejemal pošto, cenzurirano po Narodni vladi, in jo dostavljal v Trst. Vsako pismo se bo torej dvakrat cenzuriralo, v Ljubljani in v Trstu. Občinstvo se na to opozarja s pristavkom, da se bo kurirska služba takoj opustila, ako se bo izrabljala v politične namene. Zato naj se uporablja kurirska služba samo za res potrebna obvestila, v prvi vrsti za pisma trgovskega značaja. Potom kurirske službe se bodo izposlovala tudi prehodnice v zasedeno ozemlje in obratno. Kurir ne bo prihajal v Ljubljano vsak dan, ampak samo po potrebi.

Jugoslovanska legija iz Francije. V Kotor je 14. t. m. prispel drugi transport jugoslovanskih legionarjev iz Francije. Transport šteje 1350 jugoslovanskih legionarjev, ki so večinoma doma iz Bosne in Hercegovine. Pri svojem prihodu so bili slovesno pozdravljeni. Iz Kotora oddidejo v Crno goro, da varujejo našo južno mejo proti albanskim in drugim napadom.

Domače vesti.

Poseben kurir med Trstom in Dunajem. Gubernijska oblast je v pospeševanje trgovskih in obrtniških koristi uvedla posebno kurirsko službo med Trstom in Dunajem. Kurir bo odhajal vsake tri dni iz Trsta in enako z Dunaja. Pisma morajo imeti izključno trgovinsko vsebino, morajo biti pisana samo na enem listu za vsak namembni naslov ter morajo biti pisana v angleškem, francoskem ali italijanskem in v izjemnih slučajih v nemškem. Pisava mora biti jasna, nešifrirana, in tudi ne v konvencionalnih izrazih. Naslov mora biti označen v pismu in na ovitku ter vsebovati okraj, ulico in hišno številko. Na ovitku mora biti označen tudi odposiljatelj. Pisma se v Trstu oddajajo v veži Trgovinske zbornice, odprta in pravilno frankirana ter naj se nanašajo le na res zelo važne stvari. Cenzuro opravlja gubernijska oblast. Ta kurirska služba se uvede 25. t. m.

Slovensko šolstvo v Gorici. Pišejo nam: Bivše avstrijske oblasti goriskim Slovincem že od nekdaj niso bile naklonjene. Velike politične boje so morali izvojevati goriski Slovinci, da so dosegli lastne šole. Magistrat jim ni hotel priznati niti ene slovenske ljudske šole, šele po trdem boju se je slednjič vdal in otvoril, ne v sredini mesta, pač pa na periferiji Podturmom v stari vojašnici, ki ni v nobenem ozirom odgovarjala šolskim namenom, ljudsko šolo. Naši otroci so se raditega branili pohajati v to šolo. Ker država ni hotela, so si iz lastnih sredstev zgradili v Gorici lastna šolska poslopja, kakor Šolski dom, Gregorčičev dom, Mali dom, Novi dom in Ciril-Metodovo šolo. Otvorili so v teh moderniziranih prostorih svoje zasebne učne zavode, katerim je šele po hudih bojih avstrijska vlada priznala pravico javnosti. V zadnjih bojih je vlada premestila tudi moško učiteljsko iz Koprja v Gorico in otvorila humanistično gimnazijo. V kompenzacijo pa je Italijanom otvorila realno gimnazijo. V vse te šole t. j. v ljudske šole v Šolskem in Gregorčičevem domu, v Ciril-Metodovo šolo na Blacah, na učiteljsko moško in žensko, na gimnazijo in realko ter obrtno šolo v Novem domu je pohajalo nad tisoč slovenskih otrok. Ko so Italijani zasedli Gorico, so takoj nastanili po vseh slovenskih šolah vojaštvo. Ker so slovenski otroci v Gorici sedaj brez pouka, se je dne 7. januarja podala deputacija šolskih ravnateljev k prefektu Gottardiju. Le-ta je obljubil slovenske ljudske šole, ko bodo barake za vojaščino pripravljene. Glede slovenske gimnazije v Gorici ni hotel ničesar čuti, pač pa je deputaciji obljubil, da se bo Slovincem na Goriskem godilo v tem pogledu tako, kakor se godi beneškim Slovincem.

Napoved v svrhu odmerjenja davkov. Finančno ravnateljstvo poziva vse prizadete, da do konca meseca februarja t. l. podajo svoje napovedi v Trstu pristojni davčni administraciji v svrhu odmerjenja rentnine, davka na plače nad K 6'400— letnih in dohodnine za leto 1919., zuna pa pri okrajnih glavarstvih oz. davčnih uradih, kjer ni sedeža okrajnega glavarstva. Delodajalci se pozivajo, da do istega časa predložijo sezname vseh nameščenecv, ki dobivajo plače nad K 1600— letno. Lastniki in upravitelji hiš pa se pozivajo, da v istem roku predložijo običajne sezname o stanovanjih po stanju 1. januarja 1919.

Nemarnost italijanskega časopisa. Torkov «Secolo» objavlja razgovor svojega poročevalca z ministrskim predsednikom SHS Stojanom Protičem v Belgradu. Ta razgovor objavlja včerajšnja rimska «Tribuna» v izveleku, toda izpreminja Protiča v — Pašića. Naravnost neumljivo nam je, kako mere list, ki hoče biti na glasu «svetovnega» lista, objavljati tak v neobavljč nesmisel? Dan preje objavila poročilo o mirovni konferenci v Parizu in navajala med udeležniki »odposlanca Srbije» — Pašića, dan pozneje pa priobčuje razgovor, ki naj bi ga bil imel «Secolo» poročevalec s Pašićem v Belgradu istočasno, ko se je nahajal, kar ve ves svet, Pašić v Parizu. Če take nesmiselnosti objavljajo italijanski «svetovni» listi, potem si lahko mislimo, kaj šele nudijo svojim ubogim čitateljem zakotni provincialni lističi!

Slovensko gledališče. Dvoje predstav — dvoje polnih hiš! Cankar in — No, ostanimo le pri njem, da si ne skvarimo lepih vtisov, ki smo jih nesli s seboj od nedeljske, popoldanske predstave. Trikrat nam je napolnil hišo s svojim «Kraljem na Betajnovi» in s tem postavil na laž vse one «kentike», ki trdijo, da ni drama za naše

ljudi. Upamo, da se zgodi isto tudi četrtič, petič in sploh vsikdar, kadar nam bo nudilo naše gledališče dobre duševne hrane. Dobre duševne hrane, pravimo, kajti plehkega zabavanja in sliden komedij najdemo povsod dovoli. Da se naše gledališko vodstvo tudi zaveda svoje vzvišene paloge, nam pokaže le hipen pogled v njegovo dosedanje delovanje. Dela kakor so «Kralj na Betajnovi», «Mrak», «Tuji kruhi», «Nepošteni», «Zemlja» itd. Imajo svojo vrednost kot literarni in gledališki proizvodi in ker jih je naše gledališče dalo v dobrih edicijah, smemo trditi, da se je okus našega občinstva zboljšal, tako da ni čuti odnikoder več tistega večnega zdihovanja in jamranja po lahkem gledališkem blagu. To je uspeh, ki smo ga veseli in ki nas navdaja z najboljšimi nadami za bodočnost. Kakor je razumela naša publika Cankarja, tako upamo bo razumela tudi rduge velikane, ki jih misli uprizoriti gledališko vodstvo. In s tem bi bil dan soliden temelj na katerem bomo lahko druga leta zidali naprej. — Nadahnuoč svoje poročilo o obeh nedeljskih predstavah moramo opozoriti takoj na konstatacijo, ki smo jo ugotovili v teh dneh. Pod spretim in vztrajnim vodstvom režiserja g. Skrbinskega naš ansambl napreduje stalno od dne do dne. Pridnosti vodstva in vseh posameznih igralcev se je edino zahvaliti, če smo se povzpeli že tako daleč, da smo imeli «Kralja na Betajnovi» podanega v taki obliki, katere bi se ne smelo sramovati niti večje gledališče. Če pregledamo, kakorekoč v duhu, vrsto naših igralcev, izvajamo tu seveda g. Skrbinskega, opazimo takoj, da se je pojavilo med njimi neke vrste plemenito tekmovanje. V osrednje stopnja najprej oba karakterni igralca g. Martinčević in g. Sila. Zadnji je nastopil prvič menda v «Morali», če se ne motimo, in od takrat redno v vsaki igri. Pokazal je obilo zmoglosti, uporaben je v najrazličnejših ulogah, ker je mehak, upogljiv in ker ve tudi — kaj hoče. Nevaren tekmeč g. Martinčeviću, ki je tudi pokazal že ob svojih prvih nastopih na našem odru, da je kos svojemu življenjskemu poklicu. Slednji združuje namreč v sebi talent in veliko lubezen do dela. Drugi par v medsebojnem tekmovanju sta g. Kralj in g. Gabršček. Prvi že vajen odra in gledališkega zraku je podal dozdaj tudi nekaj zelo posrečenih figur, boljših v veseloligrah nego pa v dramah; pričakujemo pa da se loti dela s še večjo vnemo, kajti našel je svojega konkurenta v g. Gabrščku, ki je parkrat nastopil v zadnjem času. Elegančna postava je ter, umerjen v gestah in kretanju; tudi toplosta ima v glasu, ki pa mu je včasih še prerezek, oster... Z vajo in dobro voljo bo odpravil vse te malenkosti in upati je, da postane enkrat še dober ljubimec. G. Požar kraljuje sam v kraljestvu komike, holi drastične seveda nego pa naravne, a letos ni imel še pravzaprav prave prilike, da bi jo razvil pred nami. Izmed ostalih naj omenimo še posebej g. Terčiča, ki je postavil pred nas tudi par dobrih tipov. V ženskem svetu tekmujeja g. Pavlin-Skrbinskova in gđ. Kavčičeva. Igranje prve je toplo in naravno, v gestah nima nič nenaravnega, ampak vse je umerjeno in premišljeno. Najboljše nam je podala v Elizi iz «Nepoštenih». Gđ. Kavčičeva je tudi talent, v katerega verujemo in ki nam je podal že nekoliko dobrih tipov n. pr. Marico iz Ogrinčeve «V Ljubljano jo dajmo», ali Olgo Petrovno v «Tujem kruhu» itd. Svoje osebe poda s temperamentom, toplim akcentom in dramatično močjo; a včasih ne more premagati še v sebi neke navlake, ki je tuja bistvu naše umetnosti. Dobra in izkušena moč je ga. Silova, ki je vsikdar lepo umerjena, učinkovita. Pri njej moramo posebej še pohvaliti točno in gladko memoriranje ulog, česar ni vselej pri vseh opaziti. Gđ. Gradišarjeva je nastopila letos tudi že parkrat prav uspešno a našla je vsekakor nevarnega tekmeč v gđ. Mezgečevi, ki zna našti v sebi tako tople tone priprostosti in mehkohe, da človeka res ogrejejo. Pregledali smo nekoliko vrste naših igralcev ne morda da bi se jim laskali in jih hvalili, ampak edino le zato, ker se nam je zdelo interesantno ugotoviti neke pojave, ki jih smatramo za dobro znamenje v našem gledališkem svetu. — c.

Prošnje za podpore iz ustanove «Bartolotti» se morajo do 6. februarja vložiti pri VIII. oddelku mestnega magistrata.

Zdravstveno stanje v Trstu. Mestni fizikat nam je poslal dve tedenski zdravstveni poročili, od 4. do 11. in od 11. do 18. t. m. Objavljamo obe, s pristavkom, da številke v oklepaju pomenjajo število slučajev v tednu od 4. do 11. t. m. Opozorjamo pa prav posebej na nerazveseljivo dejstvo, da se pojavlja v Trstu pogosti legar, bolezen, ki je Trst ni poznal več čas vojne. Bilo je torej novih slučajev nalezljivih bolezní: davice 8 (1), škrtalice 2 (1), trebušnega legarja 10 (11), pegastega legarja 3 (15), kozle 1 (1), trahoma 20. V prejšnjem tednu je bilo torej 15 novih slučajev pegastega legarja, in sicer 6 na Stari mitnici, 1 Farneto, 1 v bolnišnici, 7 pa od drugod, v zadnjem tednu pa 3 in sicer vsi trije oddrugod. Pripominjamo, da je namrevarnejši prenašalec pegastega legarja — uš, vsled česar toplo priporočamo občinstvu največjo opreznost v tem pogledu. Trebušni legar ima tudi svoje leglo na Stari mitnici, kajti v obeh tednih je bilo tu največ slučajev: 4 (3). Nerazveseljiv je tudi močni pojav trahoma (egiptovske odesne bolezni). Umrla je za nalezljivimi boleznimi zadnji teden 8 oseb in sicer 1 za davico, 2 za trebušnim, 5 pa za pegastim legarjem, vse v bolnišnici.

Danes, v četrtek, ob 3 pop. se bo vršil v veliki dvorani Narodnega doma prvi pravilčni popoldan, za katerega vlada med našim malim občinstvom veliko zanimanje. Mamice, pošljite torej svoje malčke gotovo danes v Narodni dom, kjer jim ne bo manjkalo zabave. Vstopnina: stolišče 20 vlp., sedeži 40 vlp. in lože po 5 K.

Naši ujetniki v Italiji. Dva podčastnika bivšega c. in kr. pešpolka sta iz ujetništva v Veroni prinesla seznam 8. jugoslovanske stotnije v Veroni. V pomirjenem sorodni-

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, v četrtek, 23. januarja 1919 ob pol 8 zvečer:

«OCE».

Zalozbra v treh dejanjih. Snisal A. Strinberg. Poslovenil A. Robida. Režiser M. Skrbinsk.

Prodaja vstopnic med 9—12, 3—5 in pol 7—pol 8.

V nedeljo, 26. t. m., popoldne ob 3 «DESETI BRAT», zvečer ob pol 8 «OCE».

kov ta seznam objavljamo: Ujeti so: Legiša Anton (I. R. 97) Cerovlje; Antonič Anton (F. J. B. 20) Temnica; Jurčič Avgust (I. R. 97) Trst; Germek Jožef (I. R. 97) Kobilja glava; Gorjan Mihael (F. J. B. 9) Dol; Metlikovič Jožef (F. A. R. 122) Sesljan; Legiša Ivan (E. B. R.) Mahinje; Maras Jožef (I. R. 97) Vrtojba; Nemec Franc (F. J. B. 20) Vertoljba; Zgonik Alojzij (I. R. 97) Volčja draga; Gomizel Viktor (L. I. R. 5) Kopriva; Pervec Karel (L. I. R. 27) Dornberg; Jurka Vincenc (G. A. R. 17) Kopriva; Ukmar Ivan (Sch. F. A. R. 28) Gabrile; Kovelja Gustav (F. A. R. 122) Veliki dol; Volk Anton (F. A. R. 128) Buje; Leonardon Peter (Sch. F. A. R. 128) Šempolaj, Primorsko; Škerk Jožef (Gch. Art. R. 1) Prapro, Primorsko; Gabrovce Ivan (F. A. R. 128) Nabrežina, Primorsko; Nikoletti Ivan (F. A. R. 128) Osek, Primorsko; Pirce Avgust (F. A. R. 128) Črni vrh, Kranjsko; Dukič Jožef (F. A. R. 128) Kastav, Prim.; Berginc Jožef (F. A. R. 128) Ladra, Prim.; Volarič Ivan (F. A. R. 128) Svino, Prim.; Lesković Alojz (F. A. R. 128) Črni vrh, Kranjsko; Ostrovska Alojz (I. R. 97) Kobiljaglava, Prim.; Kogoj Valentin (Sch. F. A. 56) Podtravno, Prim.; Prinčič Franc (I. R. 97) St. Peter, Prim.; Zoran Franc (I. R. 97) Prvačina, Prim.; Čevček Peter (I. R. 97) Peč, Prim.; Abram Ivan (L. I. R. 5) Rublje, Prim.; Valentinčič Ivan (F. A. R. 128) Gorica; Stanič Jožef (F. A. R. 128) Sveto, Prim.; Moderc Franc (F. A. R. 128) Podgora, Prim.; Mužič Ferdinand (F. A. R. 128) Medana, Prim.; Umek Ivan (Sch. F. A. R. 28) Komen, Prim.; Lemert Franc (I. R. 97) Sturije, Prim.; Čermelj Maks (L. I. R. 5) Dornberg, Prim.; Sulič Alojz (F. A. R. 128) Prvačina; Laščak Franc (L. I. R. 26) Podtravniki, Prim.; Tomažin Andrej (S. Abt. 9) Ročini, Prim.; Vuga Jožef (F. A. R. 3) Morsko, Prim.; Eržečič Franc (San. B. 3) Paljevo, Prim.; Nardin Jožef (I. P. 97) Vogersko, Prim.; Kodernac Mirko (I. R. 97) Krušovlje, Prim.; Cigolj Andrej (I. R. 97) Podmelec, Prim.; Ukmar Jožef (I. R. 97) Komen; Palik Roman (I. R. 97) Dobravlj, Prim.; Klarič Ivan (I. R. 97) Devin, Prim.; Pahor Mirko (I. R. 97) Devin, Prim.; Belenžada Gjuro, Rudine, Bosna; Primožič Janez (F. A. R. 28) Rečica ob Paki; Zorman Jožef (F. A. R. 28) Hrašče pri Postojni; Žerjal Alojzij (A. R. 128) Pliskovica, Prim.; Vodlič Milan (Tel. R.) Pazin; Sergoli Rudolf (A. R. 128) Mishiče, Prim.; Satalat Janez (A. R. 128) Dobrava, Prim.; Ozebek Matej (A. R. 28) St. Vjaka gora, Prim.; Čepič Jožef (A. R. 28) Smartno ob Dreti, Stal.; Jerič Janez (A. R. 28) Stefanja gora, Kranjsko; Tomažič Jakob (A. R. 28) Zagorje; Remškar Franc (A. R. 28) Dragomer; Markizoti Ludovik (A. R. 28) Jesenice-Fužine; Renč Franc (A. R. 28) Povir, Prim.; Skočir Franc (A. R. 28) Livek, Prim.; Baie Pavel (A. R. 28) Col, Kranjsko; Dragozet Jakob (I. R. 117); Dragozet, Istra; Sircell Anton (I. R. 117) Knežak; Merzlake Paskval (I. R. 117) Ronki; Čičan Jožef (I. R. 117) Bille, Prim.; Hvala Ivan (I. R. 173) Trnovo, Prim.; Pipan Viktor (A. R. 128) Sveto, Prim.; Car Janez (L. I. R. 5) Veprinac, Istra; Macan Anton (A. R. 152) Sv. Vincenat, Istra; Pavlič Franc (I. R. 17) Jesenice-Fužine; Selj Filip (I. R. 12) Velimirovac, Slavonija; Ludjak Ladislav (F. J. B. 7) Martinac, Bosna; Butala Janez (I. R. 17) Dobliče, Kranjsko; Jankovič Jožef (I. R. 17) Beden, Kranjsko; Buršič Jožef (A. R. 18) Srimočič, Istra; Juna Albin (I. R. 17) Hotič; Rozina (?) (I. R. 17) Sava; Zelič Jernej (I. R. 87) Loka, Štajersko; Palor Jožef (F. J. B. 7) St. Jošt, Kranjsko; Mrak Jož. (G. A. R. 11) Jagršče, Prim.; Zambkovšek Jožef (I. R. 87) Ponikve, Štajersko; Roic Franc (F. J. B. 7) Retje, Kranjsko; Pašič (B. H. 2) Skučani Vaku, Bosna; Alilavič Mijo (B. H. 3) Samac, Bosna; Kopanla Štanko (B. H. 2) Bosna; Rašič Filip (I. R. 3) Trešnjevica; Novakovič Mihael (I. R. 2) Ruška Mala, Bosna; Malešević Simon (Gar. 11) Stražice, Bosna; Sancin Danijel (I. R. 97) Bolunec, Istra; Juričič Anton (A. R. 128) Lip, Istra; Pregelj Kristijan (I. R. 97) Renče, Prim.; Zupanc Karl (L. I. R. 26) Vodice, Štajersko; Kandoli Sebastijan (F. A. R. 26) Črešnje, Koroško.

Mollettovo olje. Zadruga jestvinčarjev naznanja: Vse v mestu se nahajajoče prodajalnice jestvin bodo prodajale Mollettovo olje po K 17.— liter. Prodajalo se bo samo proti predložitvi živilske izkaznice. Vsem odjemalcem do razprodaje množine, ki je na razpolago. Pozneje se bo, ravnanje se po dovozu blaga, nadaljevala prodaja iste vrste olja ob istih pogojih.

Mostna zastavilnica. V četrtek, 23. t. m., dopoldne se bodo prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene meseca avgusta 1918 na zastavne listke serije 143 in sicer od št. 60.101 do št. 60.800.

Promet v oristanšču. Prispela sta včeraj: »Cornelia« iz Castellamare in »S. Agostino« iz Napolija; odpula: vojna ladja »S. Giorgio« v Koper, »Carniola« v Benetke.

Stanovanje so izoraznili neznan lopov v ul. del volto št. 2 stanujoči Amaliji Bachas, ki se ne nahaja v Trstu. Odneli so veliko pohištva in menda vse perilo. Tatvina se je naznanila karabinjerjem.

Pes jo je popadel. Na rešilno postajo je prišla včeraj petnajstletna Josipina Poznič, katero je popadel pes za levo mečo.

Nenadna smrt. V ul. C. de Rittmayer je včeraj nenadoma umrl Tadej vit. Mayeski. Poklicani zdravnik rešilne postaje ni mogel ukrotiti drugega kot smrt za kapjo.

Nesreča na ladji. Mornar Andrej Suvic, zaposlen na parniku »Bellenia« je včeraj dopoldne padel v podpalubje in se težko poškodoval. Z vozom rešilne postaje so ga prepeljali v bolnišnico.

Darovi.

— V družbi pri lokavškem županu se je nabralo K 30.— za Cankarjev spomenik. Denar hrani uprava.

S tužnim srcem naznanjamo, da je naša preljubljena hči oziroma sestra

Marica Dovgan

učiteljica v Zagorju pri St. Petru na Krasu

danes, 21. t. m., previdena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspala.

Zagorje-Trst, 22. januarja 1919.

Ana Dovgan, mati.

Jožica Dovgan, sestra.

Globoko užaloščen, javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani oče in stric, gosp.

Josip Morel

danes po kratki in mučni bolezn mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega pokojnika se bo vršil jutri, v petek, 24. t. m., ob 9¼ iz hiše žalosti ul. Industrija-Klarbola Zgornja št. 7.

TRST, 22. januarja 1919.

Josip in Anton, sinova (odsotna).

Josip Morel, nečak.

Novo pogrebno podjetje Corso 47.

MALI OGLASI

Prodaja se v Gorici manjša hiša v popolnoma dobrem stanju. Naslov pove ins. odd. 6202

Iščete se takoj dve meblirani s bi tudi ločeni, vsaka z dvema posteljami. Naslov pove ins. odd. Edinosti.

Prodani šivalni stroj »Singer« za 90 K. Fonderia B.

Fotograf Anton Jerič posluje v svojem ateljeju v Trstu Via delle Teste št. 10.

Fotografski atelje DAGUERRE Trst, Corso štev. 39, Trst. Razglednice v platini. Specijaliteti: Slike v barvah, fotoschizzi, Gabinet, vizit, poročanja, reprodurcije vsake vrste. Elektr. razsvetljava.

z jako dobro vpeljano trgovino in gostilno

na deželi je na prodaj za 55.000 K.

Pismene ponudbe pod »Trgovska hiša« na ins. oddelek Edinosti.

Stroj za šivanje in vezanje pravi nemški vzorci.

Seidel & Neumann in »Singer« Gast & Gasser. Bogata zaloga vseh potrebščin. Mehanična delavnica za vsako popraviljanje.

Tvrda ustanovljena 1. 1878. FRANCESCO BEDNAR Trst, ulica Campanile 19.

Zobozdravnik Dr. Mraček Trst — Corso 24 — I. n. — Trst. Ordinira od 9—12 dop. in od 3—6 pop. Brezbolestno izdiranje zob, plombliranje in umetni zobje.

Tečaj za risanje in slikanje za začetnike odprt od 15. januarja 1919 naprej. Pojasnila in vpisovanja od 9 do 12 v ul. San Francesco d'Assisi št. 4 (druge stopnice), IV. n., vr. 23. V. Rendič.

Zobozdravnik DR J. ČERMAK v Trstu, ul. Gioachino Rossini 12 vogal ul. delle Poste Izdiranje zobov brez bolečin. Plombliranja Umetni zobje.

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Vsako množino vreč

kupi Centralni urad kneza Windisch-Grätza v Haasbergu, pošla Planina pri Rakeku, kateremu uradu naj se ponudbe takoj pošiljajo.

Avugust Štular

Je odprl zopet svoje odlikovano krojašnico v ulici San Francesco 34, III.

Priporoča se slavnemu občinstvu za nova dela in popravila.

Zlato, srebro in dragulje

kupuje po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna A. Poth, v Trstu, B. riera vecchia 3

Strojniki

zu Wolfovo lokomotivo 150 HP s kondenzacijo se takoj sprejme.

Ponudbe na Centralni urad kneza Windisch-Grätza v Haasbergu pošta Planina pri Rakeku.

Novo pogrebno podjetje — Trst

Corso 47 (pri Trgu Piazza della Legna) Tel. 1402

Preskrbuje vsakovrstne pogrebe, prevoz mrtličev na vse kraje države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krat iz kovine in vsako ratnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč itd. po zmernih cenah. Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa 31. — Brzojavi Novo pogrebno podjetje — Trst.

Zgradba 8 km dolge

gozdne ceste

se takoj odda. Podjetniki naj se javijo pri Centralnemu uradu kneza Windisch-Grätza v Haasbergu, pošta Planina pri Rakeku.

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.

Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Zadar.

Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

in v lirah in kronah

po najkulantnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 13. —

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi